

HENRIËTTE is een Franse variant van HENRICA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Vrouwelijke vorm van een tweeledige Germaanse naam:

1] Hen-' is waarschijnlijk een verbastering van 'heim' = 'woonplaats';

2] '-rik' = 'mchtig', 'heerser' (vgl. 'rijk');

Dus: 'mchtig in het eigen domein' of 'heerseres over het familiebezit'.

*

Marie-Henriette van de Voorzienigheid (gedoopt **Anne Pelras**; ook **Pellerat**) o.carm., Compiègne, Frankrijk; martelares onder de Franse Revolutie; † **1794; feest 17 juli**.

De Franse Revolutie was een feit met de inname van de Bastille op 14 juli 1789. Al snel bleek hoe anti-kerks en anti-clericaal deze beweging was. Op 2 november van hetzelfde jaar verklaarde de wetgevende vergadering alle kerkelijke goederen tot staats eigendom. Op 27 november van datzelfde jaar werd iedere geestelijke verplicht de eed af te leggen op de Constitution Civile: daarmee verbrak hij of zij de banden met de paus en de wereldkerk. Wie weigerde kon als bedreiger van de nationale vrede strenge straffen tegemoet zien: verlies van staatsburgerschap, hoge geldboetes, verbanning of nog erger... Verreweg de meesten weigerden; immers de eed afleggen stond welhaast gelijk met geloofsafval. Velen die de eed weigerden doken onder.

Eveneens in 1790 waren er naar alle kloosters boodschappers gezonden met het vriendelijke verzoek deze levenswijze op te geven, omdat ze niet in overeenstemming was met de menselijke Rede, welke toch met deze revolutie de uiteindelijke overwinning had behaald. Maar de zusters van de Carmel in Compiègne lieten weten dat ze deze levenswijze uit vrije wil op zich hadden genomen en derhalve niet wensten prijs te geven. Stilaan evenwel werden de maatregelen van de Staat harder: de revolutionairen eisten een nieuwe overste, onder hun leiding gekozen. De zusters kozen weer dezelfde overste. Totdat alle kerkelijke goederen verbeurd werden verklaard en aan de Staat toebehoorden: toen werden de zusters eenvoudig op straat gezet: 1793. Maar dit had de overste intussen wel zien aankomen. Zij zorgde ervoor dat de zusters in groepjes bij trouw gebleven katholieken werden ondergebracht. Intussen hielden zij onderling contact en probeerden zo goed en zo kwaad als dat ging hun kloosterlijke levenswijze voort te zetten. Maar de Revolutie denderde door: er kwam een andere tijdsindeling; er kwam een officiële staatsgodsdienst ter ere van de Godin van de Rede; het was verboden er nog een andere godsdienst op na te houden. Huiszoekingen werden gedaan om erop toe te zien dat de onderdanen ook in hun privé-leven zich hieraan hielden. Zo werden er bij de 79 jaar oude Zuster Charlotte en bij de andere zusters katholieke vroomheidsvoorwerpen gevonden. Hier was duidelijk sprake van minachting van de Staat en dus van hoogverraad. Eind juni 1794 werden de karmelietessen gearresteerd. Op 13 juli zette men ze op transport naar Parijs. Daar werden ze opgesloten in de hoofdgevangenis en al enkele dagen later ter dood veroordeeld. Op een open kar werden ze ten aanschouwen van iedereen naar Vincennes overgebracht; overal klonken beschimpingen en scheldwoorden. Maar ineens viel het stil toen één der zusters het Salve Regina inzette, een Latijns loflied voor Maria. Zo werd hun schandetocht een demonstratie van toegewijd kloosterleven, want zo hadden ze altijd hun koorgebed gezongen. Zingend beklommen de zusters het schavot dat opgesteld stond op de Place du Trône. Het gezang werd steeds ijler naarmate er telkens weer een stem onder de valbijl van de guillotine wegviel, totdat ook de laatste stem verstomde. Ze werden begraven op het kerkhof van Picpus. Zuster Henriette was op dat moment vierendertig jaar oud. De zestien zusters werden in 1906 door paus Pius XI zalig verklaard.

Geïnspireerd door deze gebeurtenissen schreef Georges Bernanos zijn 'Dialogues des Carmélites'; ook Getrud von Lefort schreef er een werk over.

*

Henrika (gedoopt **Katharina Fassbender** ofm, monding van de Thames bij Londen; Engeland; kloosterlinge; † **1875; feest 6 december**).

Met vier medezusters werd zij uitgezonden naar de missie in Saint-Louis, Noord-Amerika. Zij gingen scheep op het stoomschip de 'Deutschland'. Voor de Engelse kust tegenover de monding van de Thames kwam het vaartuig in een vliegende storm terecht, waarbij het op een zandbank liep. Dertig uur lang was het ten prooi aan gierende stormwinden, beukende golven, verblindende sneeuwbuien en bittere kou. Naar later bleek kostte de ramp aan zeker vijftig mensen het leven. Onder hen waren de vijf Duitse franciscanessen. Ze hadden gedaan wat ze konden om vooral vrouwen en kinderen uit het ijskoude water te redden. Ze stonden hun eigen plaatsen in de reddingboten af aan anderen en vonden gezamenlijk biddend zonder enig teken van angst uiteindelijk de verdrinkingsdood.

De Engelse jezuïetendichter Gerard Hopkins was zo onder de indruk van dit gebeuren dat hij er een aangrijpend gedicht over schreef.